

**Sayın Meclis Başkanı,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Sayın Meclis Üyeleri,

30 Ağustos Zafer Bayramı'nın 101. yıl dönümünü yarın kutlayacağız. Başta önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere işgalcileri yenilgiye uğratan, vatan için canlarını hiçe sayan kahramanlarımızı minnetle ve rahmetle anıyoruz. İş dünyası olarak, Ata'mızın işaret ettiği yoldan sapmadan, kararlılıkla ilerlemeye ve katkı sağlamaya devam edeceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Seçim sonrası değişen ekonomi yönetimi, politikalarımızı akılcı bir temele oturtmak gerektiğini belirtmişti. Bu ay içerisinde, bu değişimin faiz ve kredi boyutunda, önemli adımlar atıldı. Böylece resmi enflasyonun yarısı kadar bir politika faizi uygulamaya girdi. Kredilerde de öncelikli alanlar belirlendi. Bu doğrultuda tüketici kredilerinden ziyade ticari krediler desteklendi. Fakat şunu da vurgulamak gerekir ki bankalar ticari kredilerde aşırı iştahsız davranmaya devam ediyorlar.

Açıklanan son verilere göre, tüketici kredileri yıllık ortalama %125 oranında artarken, ticari krediler sadece %67 artmıştır. Yani ticari krediler, ancak resmi enflasyon seviyesine yakın artabilmiştir.

Tarım sektöründe ise Antalya'da yıllık kredi büyümesi %81 iken, Türkiye genelinde %108 olmuştur. Bu durum, Antalya tarımının diğer bölgelere göre daha fazla finansman sıkıntısı yaşadığının göstergesidir. Öz sermayesi zaten zayıf olan sektörümüz, bu durumdan ayrıca olumsuz etkilenmektedir.

Ziraat Bankası tarafından kullanılan devlet destekli tarımsal krediler, sektörümüz için büyük bir öneme sahiptir. Üyelerimiz ve sektör paydaşları, Ziraat Bankası tarımsal kredi limitlerinin piyasa koşullarına uygun şekilde yükseltmesini talep etmektedir. Diğer sektörlerde kredi limitleri sürekli güncellenirken zirai kredilerin bu alanda geri kalması, tarımı olumsuz etkilemektedir. Mevcut limitlerin en az iki katına yükseltilmesi, sektörümüzün gerçek ihtiyaçlarını karşılamasına katkı sağlayacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Çekle yapılan işlem hacimleri, iş dünyasının ekonomik durumunu yansıtan önemli bir göstergedir. Antalya'da çekle yapılan işlemlerin hacmi, uzun zamandır Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmekteydi. Ancak Temmuz ayında, resmi enflasyonun ve önceki eğilimin çok üzerinde bir büyüme yaşadık. Antalya'da Temmuz ayında yıllık %248'lik bir artış yaşanırken, Türkiye genelinde bu oran %188'de kaldı. Bu durum, parasal sıkılaştırmanın Antalya iş dünyasına daha fazla yansıdığını ve nakit akışının ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak krediye erişemeyen iş insanlarımız çেকে yüklenmiş durumda!

Karşılıksız çek tutarlarında da beklenmedik bir artış yaşandı. Temmuz ayında yıllık olarak Türkiye'de 5 kat civarında bir artış görülürken, Antalya'da 10 katın üzerinde bir artış yaşandı.

Oysa karşılıksız çek tutarındaki artış, Antalya'da Türkiye ortalamasının altında seyreden bir eğilimde olurdu.

Protestolu senet hacmimiz de Temmuz ayında yıllık %142 artarak %87 artan Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşti. Antalya iş dünyasının borçlarına karşı gösterdiği yüksek sadakat, bu dönemde zedelenmiş görünmektedir.

Kentimizde kurulan ve kapanan şirketlerin hareketliliği, genel eğilimden farklı bir seyir izlemiştir. Normalde kentimizde kurulan şirketlerin sayısı Türkiye ortalamasının üzerinde, kapanan şirketlerin sayısı ise Türkiye ortalamasının gerisinde kalırdı. Ancak Temmuz ayında yıllık olarak kurulan şirketlerin sayısında kentimizde %-5 düşüş yaşanırken, Türkiye genelinde %12 artış olmuştur. Kapanan şirketlerin sayısında ise kentimizde %94 oranında büyük bir sıçrama olurken Türkiye genelinde %30 oranında daha ılımlı bir artış meydana gelmiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Verilerden de anlaşılacağı üzere kentimizin ekonomik durumu, ülkemiz ortalamasına göre daha olumsuz bir eğilim göstermektedir. Antalya, ülkemiz ekonomisinin %2.5 ila %3.4'lük bir bölümünü oluşturmaktadır. Buna karşılık çekle işlem hacmi, karşılıksız çek, protestolu senet ve krediler gibi göstergelerde daha yüksek paya sahibiz. Bu ve benzeri göstergelerle üretkenliğimiz ve verimliliğimiz açısından olumsuz bir tablo ortaya çıkıyor. Bu yeni eğilim, kentimizin 40 yıllık ortalamasını da düşürmektedir. Bu nedenle, kentimizin geleceği için çok dikkatli ve duyarlı davranmalıyız.

Bu konuda, şunu vurgulamak istiyorum; Antalya ekonomisi, Türkiye'nin en dinamik ve belirli sektörlerde uzmanlaşmış ekonomilerinden biridir. Tarım, turizm, sanayi ve ticaret alanlarında önemli bir üretim kapasitesine ve istihdam potansiyeline sahiptir. Kentimiz, aynı zamanda eğitim, kültür, teknoloji ve bilim gibi alanlarda da öncü bir role sahiptir. Antalya bu özellikleriyle, ulusal ve uluslararası düzeyde rekabete açık bir konumdadır. Bu zenginlik ve uzmanlık içeren ekonomik yapımız, bizlere önemli avantajlar sağlamaktadır. Ancak bu potansiyelimizi harekete geçirmek için birlikte hareket etmeli ve ortak hedeflerimize tüm paydaşlarla birlikte odaklanmalıyız. Aslında geçmişte örneklerini gördüğümüz gibi Antalya'mız bunu başaracak kapasiteye sahiptir.

Değerli Arkadaşlar,

Sektörümüz uzun bir süredir zor zamanlar geçiriyor. Bir taraftan maliyet baskısı ve finansmana erişim imkânsızlıkları belimizi bükerken diğer taraftan iklimsel ve doğal afetlere karşı en dirençsiz kesim olmamız hepimizi zorlamaktadır. Nitekim her ay kamuoyu ile paylaştığımız tarımsal enflasyon değerlendirmemizde girdi maliyetlerinin yarattığı olumsuz etkileri görüyoruz.

Tarımsal faaliyetlerdeki önemli bir maliyet kalemi, girdi teminindeki vade farkıdır. Genellikle hasat sonu vadeyle temin edilen girdiler üzerinde en az %40 finansman maliyeti oluşmaktadır. Bu maliyet yükünü azaltmak amacıyla uzun bir süredir, tarımsal girdi portalı projesini dile getirmekteyim. Bu projenin finansman merkezini Ziraat Bankası, fiziki dağıtım merkezini de Tarım Bakanlığı oluşturursa maliyetlerimizde en az %30 tasarruf sağlayabiliriz. Böylece tarımsal destekleme politikasına destek verici bir uygulama alanı da yaratmış oluruz.

Değerli Arkadaşlar,

Sektörümüzün temel sorunları arasında; üretim alanlarımızın daralması, çiftçi sayımızın azalması ve yaşlanması, istikrarsız gelir nedeniyle üretimden uzaklaşma gibi olumsuzluklar söz konusudur. Bu olumsuzlukların hafifletilmesi için ilave gelir kaynağı yaratılması gerekmektedir. Üreticilerimizin güneş enerjisi ile elektrik üretme çabasına sistemli, sürdürülebilir ve toplam faydası yüksek olan bir çözüm üretmek bu gerekliliğe fayda sağlayacaktır. Enerji piyasasında haksız rekabete yol açmayan, belirli bir süredir tarımsal faaliyette bulunan ve tarımsal faaliyetlerini azaltmayan üreticilerimizin ihtiyaç fazlası elektriğinin tamamı satın alınmalıdır. Elde edilecek istikrarlı gelir sayesinde; tarımdan kopuş ve kırsaldan kaçış riski azalacaktır. Ayrıca fosil yakıt kullanımının azaltılmasına, karbon ayak izinin düşürülmesine ve tarımsal ihracatın artırılmasına da destek olacaktır. Üreticinin ihtiyaç fazlası elektriğinin satın alınması sadece bahsettiğim faydaları sağlamayacaktır. İlave olarak hemen önümüzde bir bariyer olarak duran Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenlemesinde de bize avantaj sağlayacaktır.

Borsa olarak son üç yıldır sürdürülebilirlik, iklim değişikliği, karbon salınımı ve yeşil mutabakata hazırlık konularında çalışmalar yapmaktayız. Bu kapsamda “Tarımsal Karbon Ayak İzini Hesapla” isimli uygulama geliştirdik. Meslek komitelerimizden de gelen talep üzerine bu kapsamlı etkinliklerimizi önümüzdeki dönemde de devam ettireceğiz. Üyelerimizi yeşil mutabakata hazırlamak ve tarımda güneş enerjisinden faydalanmalarını artırmak için etkinlikler ve eğitimler düzenleyeceğiz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’imiz “Karbon Platformu Projesi”ni hayata geçirmiştir. karbon.org.tr adresinden erişilebilen platform sayesinde işletmenizin karbon emisyonunu kolaylıkla ölçebilirsiniz ve izleyebilirsiniz. Sizleri, üyelerimizi ve iş dünyamızı karbon.org.tr’ye üye olmaya ve yeşil mutabakat konusunda hazırlıklı olmaya davet ediyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Türkiye Ekonomi Şurası bu ay, TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu’nun ev sahipliğinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz, ilgili bakanlar ve 365 Oda-Borsa başkanın katılımıyla gerçekleşti. Şura’nın açılış konuşmasında Başkanımız Rifat Hisarcıklıoğlu özellikle krediye erişim zorluklarını ve yüksek maliyet artışlarını dile getirmiştir. Diğer taraftan finansmana erişimin kolaylaştırılmasını talep etmiştir. İş dünyamızın sesi olduğu için Başkanımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Şura’da dile getirilen sorunların çözümü için önümüzdeki ay açıklanacak orta vadeli programda adımlar atılmasını umuyoruz. Çünkü işletmelerimizin bu sorunlarının çözümü, genel ekonominin sağlığı ve istikrarı açısından son derece kritik öneme sahiptir.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi ve Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde sektörümüze katkı amaçlı çalışmalar yapmaya devam ediyoruz. Bu ay uluslararası katılımı keçi boynuzu çalıştayı düzenledik. Çalıştayımızın düzenlenmesinde emeği geçen tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Sözlerimi tamamlarken; 15 yıl önce büyük bir şevkle başladığımız Yöresel Ürünler Projemizin bugüne kadar birçok boyutuyla uygulanmasından büyük memnuniyet duyuyoruz. Bu

projeden esinlenmiş birçok etkinliği de ülkemizin farklı yörelerinde görmekten son derece memnunuz.

Bu yıl 2-5 Kasım tarihleri arasında ANFAŞ Fuar Merkezi'nde Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'i, 12.kez gerçekleştireceğiz. Anadolu'muzun eşsiz yöresel ürünlerinin toplu bir sunumunu bir kez daha ziyaretçilerimizle buluşturmanın heyecanı içerisindeyiz. Üreticilerimizi, ticaret erbabımızı ve kurumlarımızı 12.YÖREX'te yer almaya ve Antalya'mızdaki yöresel şölene katılmaya davet ediyorum.

Saygılarımla.

ALİ ÇANDIR
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

